

Jona

Jona Tākelāpäle wam upukut

¹ Yawetä Jona Amitaile wawaxu using inikut.

² “Gä Niniwe*, taunu inulung hikngä unggāpangune kuyo. Ku duksäng yāninggāmätayo. Inale nä andayit, itā gutongā hikngä yiwik maliyingun,” yang inikut.

³ Tiwāndeyä Jona Yawele wam hapduke, Tasisde datākuwikge kukut.† Yawe teke datākuwikge, Jopa puku, siwu gwendu Tasisde kuwikge tahanggawän kake, moningu uhike, unggwenune koke, Tasisde kukut.

⁴ Tiwāndeyä sip gwenu axuxawän, kwāmanu Yawetä tewän, yanggä gwenune inulung hikngä apuxawän, yanggä gwenkäyā naxälä tāku temgut. Tinggāwän sip uputnangäsä tikut.

⁵ Tiwän sipde wuyä äminu anaxälake, anätunäle inäinä tumuxu anggatängyāminingge yaxāwik, “Asing pahana, sip gwenu kwängä äpmembä tiwik?” yake, hängäläpä une pekinu päxāwik, yanggäxātan mumbä wukukin.

Meyä uläknga apgulu, Jona siwu gälämnä gwenkätan täpu däpmunä pekbulämdaxawän apgut.

⁶ Tixawän sipde kuhiläle yiwixak kápätä puku kake, “Meyä tāknga apuxawän, gä inale

---

* **1:2:** Niniwe Asiliale taunu inulung hikngä gāpanggu. Asilia nanä Israel nanätäne iwanä. † **1:3:** Tasisu gusitdä pukunggak kāwut, tiwän Niniwe gusitdä akonggak kāwut.

pekkaläk? Enake, anätukale tumuxu yang. Tiwän itä butayä äpmembä ninduke nipmambän yiwitnim,” yang inikut.

⁷ Tixawän sipde wuyä ämindä inäkän yakin. “Umaninu yamäke bekätan kekngälutnim. Tikengu iminde umanda takengu ile meyäle apunggak yänim,” yake, using tahake, Jonale uman takin.

⁸ Tikengä Jona inikin. “Nining. Meyä ninde apunggaxu aläknga, iminde meyäle tiwän apunggak? Gä ina wuyä pahanggaläxunin? Tiwän säne nanä? Gä kantri sanggäpangune nanä? Gä äminu saläkwäkät nanä?” yang inikin.

⁹ Iniwäyä, Jonatä using yänikut. “Nä Hi-bru uläkwäkät nanä. Nä sopäsopä Yawe Anätu yekäwune nanä, kep, yanggä gwen yang pahakut täpäle pukgalunin,” yang yänikut.

¹⁰ Yakapkäyä Jonatä “Yawe teke datängapunggat,” yangu ayawän natäppinde, naxäla hikngä natake, “Usingu inale tahaläk?” yang inikin.

¹¹ Yanggä gwenu hipdu aläku temgulu yapmike, meyämeyäkän täku temänggäwän, “Gäle dasing tahana, yanggä alinggaxu kupitang yiwik?” yang inikin.

¹² Iniwä yäkwäle Jonatä using yänikut. “Ginu näle wäyile tiwän, kwämanu inulungu aläkngatä apu pahawän malikaying. Ge nä yanggä gwenkätan täke mumbä pukuwa, ulinggaxu wenä äpme tiwik,” yang yänikut.

¹³ Tiwän wuyä äminu, “Sipgwenu ämbä tahana, kwayimune kuwik?” yake, yanggä duksäng hikngä kwayikin. Tiwändeyä yanggä gwenu

yakap täku temgulu ayapmike, duksäng hikngä täku temänggawän, tahawä täke dolikut.

¹⁴ Tinggawän Yawele tumuk wamu using yakin. “Äminu aläpätä kupänu, manhipi kumnom. ‘Itä äminu nomän tängukaying,’ yangu man-atängnimiyo, inale gä o Yawe, gika natäke pahäläk,” yake,

¹⁵ Jona täke yanggä gwenkätan mumbä pukukut. Tiwän yanggä gwenu duksäng hikngä täku temgulu wepdä kupitang yiwikut.

¹⁶ U tahawän kake, wamu kitokngä yakin using, sipde wuyä äminu Yawele naxäla hikngä natäke, hikawu tänguke, ofale hawä ihikuxawän, tumuxu inikin.

¹⁷ Jonä yanggä gwenkätan täke mumbä pukuwänu, Yawetä natäpän, pisu inulungu gwendutä apu Jona guläpakut. Tiwän undan yiwixawän, täpduxu gwenalä gwendu apuxukin.

2

Jonale tumuk

¹ Jona pise bänipkätan yiwixäwik, tumuk wamu Anätunä Yawele

² using yakut.

“Yawe, nä anaxälake yanggäwämba,
nätä natäke yakumu gätä pahakuläk.
Ämusing hikngä axumgin ämindä yiwixayingkätandä,
tumuk wamu anggatängamiläkge yäwa,
näle tumuxu anatäpguläk.

³ Gätä mumbi,
nä yanggä ämalan hikngä,

yanggä bänipkätan epgum.
 Tiwän yanggätä täpän kopa,
 gäle yanggätä täku temäke pänguhikut.
⁴ Tiwän using natäpgum.
 ‘Gätä gika nomdanetä anawaläk.
 Tiwändeyä gika takwän yotda hipdu axawit.’
⁵ Yanggätä täpän koptum,
 tiwän pälä päkakopa hakin.
 Yanggä gäpmayi hikngä gwendä
 tängäna täpä undä hikngä täpän kopa,
 songäsongä yanggäne nanätä
 kuhitna gwenu wamgin.
⁶ Nä täwan kemat hikngä aepgum.
 Kepdä yämä iwikiwik yiwitde alepän
 kuhingamikut.
 Tiwändeyä, Yawe Anätunatä
 gapmayinetä käluk täkako tewi yiwikum.
⁷ Nina natäpa, käluk yiwitnangäsä täknga wenä
 tinangge tiwän,
 Yawe, nä gäle natäke,
 tumuxu yäwa,
 yot takwändanetä anatäpguläk.
⁸ Hängä kitokngänä wenä ämindäkän kwätäluke
 tumuxu ile tahakaying äminu uläkwäxu,
 gwälam hikngä gätä pahangyäminggaläxu
 maha yämikaying.
⁹ Tiwändeyä nä kawu gäle tayixäwik,
 gäle uman täknga yatängenaxäwik,
 hikawu gäle tänguke häwa ihikuwik.
 Wamu kitokngä u yakumu
 undä pahawit.
 Axumnangäsä tiwändeyä,

Yawetäkän käluxu nipmambän yiwix-
amängunin,”

yang yakut.

¹⁰ Tiwänä Yawetä pis gwenu iniwän, täku yanggä kwayimune watutekut, Jonan.

3

Jona Täkeläpäle wam gwalamikut

¹ Tiwänä Yawetä Jona hipdu using inikut.

² “Gä Niniwe taunu inulung hikngä unggäpangune ku, wamu nätä ganinggalu yänitapso,” yang inikut.

³ Tiwän Jona Yaweke wam täwake, Niniwe kukut.

Taunu unggäpangu inulung hikngä, ge axu wuyä une pahananggengu, täpduxu gwenalä gwendu pahanangäsä.

⁴ Ge täpduxu yakap gwenu, Jona taunu unggäpangune kopgut. Ko tihikuxäwik, using yänikut. “Täpduxu 40 apuxuwänu, Niniwe Yawetä alahawän maliwik,” yawän

⁵ natäke, Niniwe nanä Anätule wamde bänip tike, “Naxu dohikngä nake takgä yiwitnim,” yakin. Yake äminu undä, umanä käyä äwä umanä wenä yangu meyä natäke, täwixu meyä täkngatäne palapalangänä käyä däkändäkä pahakin.

⁶ Niniwele kingu wamu uläknganin natäke, meyä päke, sia yiwixakut däkä teke epuke, täwixu belakngä kinggäne utdopeke, täwixu meyä täkngatäne palapalangänä käyä pahake, mulup däkäxätan puku yiwikut.

⁷ Tikengä mämä wamu Niniwe nanäle kitokngä tāknga yatewän kukut. Using yakut.

“Wamu alāknga nä kuhitsäle yiwixatkät, wuyä äminaxätdä using yākamäng. Ämin äwä hikawu ämindä daying yiwixaying, inulung matekngä yang undä hängä täpätu manapä tiyok. Nak, yanggä yangu mahikngä nanong.

⁸ Ämin, hikawu ämindä towikaying yangu undä täwixu meyä tākngatäne palapalangänä käyā pahanong. Pahake äminbamu undä tumuk wamu Anätulekän kitokngä yänong. Yaxäwik wäyi hikngä tākngaläknga äwä äminsiptomäk tāknga yangu awenong.

⁹ Tiwän dasingga, Anätu ninde tokngä hikngä natäxu äpmembä teke, bāniyā täpän täkwämbän ‘Asipit,’ yang natäk tāknga teke donihipik?” yang wamu using tewän epuxukut.

¹⁰ Tiwän unin pahake wäyi hikngä tākngaläknga pahakakinu Anätutä awekinä dayipgut. Dayike, awahawän maliningge yakulu, bāniyā täpän täkwämbän, dowahawän malikin.

4

Anätutä Niniwe äminde butayä natäpgut

¹ Anätutä Niniwe nanä dowahawän maliwä, “Asipnangäsä pewän yiwixaying?” yake, Jona tokngä hikngä natäpän, bāniyā däkitä bimä ihikut.

² Tokngä natake, Yawele tumuk yakut. “Yawe, yotna yiwixäwixu, ‘Axu yäwa bāniyā päpä täkwämbä dosipiläxunin,’ yangu dongganikum? Ile tiwän yakawu, Tasisde datäkuwitde tahakum.

Nä anatäpgum, Gä Anätu butayä ämin. Tokngä yupsängu donatäke, gwälam hikngä pahangyäminggaläxunin. Natändetdetda awäpi täkwämbä, dowahawi malikayingunin, yangun.

³ Ge, Yawe, tewi kungänggäwa. Na käluk yiwitde donatät. Axupitde natäxat,” yang inikut.

⁴ Iniwän Yawetä inikut. “Gä tokngä inale natäxaläk?” yang inikut.

⁵ Tiwän Jona yot gäpangu teke, gusitdä akonggak käwut päku gepmänä tahake, puku yiwixäwik, “Niniwe dasingga tiwän kawit?” yake kang yiwikut.

⁶ Tiwän Anätu Yawetä “Jona gusitdä ihiyäk,” yake, nawu kwämbätduhimu Jonale gepma imikge natäpän alakut. Tiwän Jona nawu uxwambatde täke hikngä natäpgut.

⁷ Geyä kwepdätä gwäsi hikngä Anätutä natäpän, nawu uxwämbälu gomokgomokgä matäwän kumgut.

⁸ Ge gusitdä akoxawänu, Anätutä wawuwawungu tokngä hikngä täknga gusitdä akonggakätandä natäpän apgut. Tiwänä gusitdä Jona kuhiläne ihinggäwän tahandambätakut. Axupikge natäke, “Nä käluk yiwitde donatät. Axupitde natäxat,” yang yakut.

⁹ Tiwänä Anätutä inikut. “Nawu uxwämbätde tokngä inale natäxaläk?” yawänä, Jonatä yäkwäle using inikut. “Na tokngä täke natäxat. Tokngä hikngä natäke, axupitde natäxat,” yawänä,

¹⁰ Yawetä inikut. “Nawu axwämbälu kwepdän alakutnä, äpmanu gwäsi kungäk. Gätä doxwayikuläk. Tike uxwämbätde Gä wuyä

täkngatu dowahakuläk, tiwändeya Gä Butayä ile naṭaxaläk.

¹¹ Äminu Niniwe nanä, hängä nomän bä gutongä yangu donatäxaying äminu 120,000 ayapmikut. Tiwän hikawu ämindä daying yiwixayingkäyä meyä hikngä. Dasingge tiwän taunu inulungu unggäpangge butayä donatäpit?” yang inikut, Anätutän.

Awara Baibel
Genesis, Ruth, and Jonah in the Awara Language of
Papua New Guinea
Buk Stat, Rut, na Jona long tokples Awara long Niugini
copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Awara

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023
901be67c-3025-58b6-81c0-9c823153f0ef